

NOTRANJEC

Izhaja vsake sobote
in velja po pošti za celo leto
4 K, za pol leta 2 K. Posamezne
številke po 10 vin. Na naročbe
brez denarja se ne oziramo.
Uredništvo in upravništvo je v
Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati
se računajo za celo stran 30 K,
za $\frac{3}{8}$ strani 25 K, za $\frac{2}{8}$ strani
18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$
strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri
večkratni objavi primeren po-
pust.

Konfiscirano!

Konfiscirano!

V Ptuj.

Poročali smo že, kako so trpeli naši skupščinarji v Ptuj. Ko so stopili iz vlaka, obsula jih je divja druhal, jih je psovala, tepla in suvala. Za Slovenci se je pripeljal izdajica Nagy iz Ljubljane, sin železninarja na Vodnikovem trgu. Ta je kazal ptujski druhami nanje in hujskal ljudstvo, ki je zajelo vsakega posameznika in po nerazsvetljenih ulicah uganjalo ž njimi, kar ji je prišlo na um.

Nemška druhal je napadla posamezno tudi kmete, od katerih nekateri niti vedeli niso, kaj je v Ptuj, ampak so prišli kakor navadno v nedeljo k službi božji ali pa nakupovat.

Napaden je bil slovenski veleposestnik gospod I. Brenčič iz Rogoznice. Nemškutarska druhal ga je bila s palicami, a ker se je hotel braniti, ga je policija vklenila in zaprla kakor kekega razbojnika, njegovih napadalcev pa ni prijela niti enega.

Napadeni so bili predpoldne kmetski mladeniči, ki nosijo že leta in leta slov. znamenja po Ptuj za klobuki ali narodne kravate. Strgali so jim razgrajači klobuke in obleko!

Napaden je bil po noči od ptujskih razgrajačev posestnik in gostilničar g. Kureš s svojo ženo, ko se je vračal domov na večer. Njega so pobili ti razbojniki na tla, zadali mu s svinčnim batom več težkih ran, a njegovo ženo so istotako osuvali in opsovali.

Popoldne so napadli razgrajači še nekaj kmetov, tako na pr. iz Dornove g. Hrga, iz Moškanjc gosp. Horvata in g. Kostanjevca. Več kmetov vozov niso pustili skozi mesto!

S tinto so oblili okrog 10 kmetov iz okolice. Sploh so bili kmetje iz Podvinc, Hajdine in sv. Marka ter iz Haloz priče živinskega ravnanja v Ptuj. Bili so navzoči kmetski mladeniči in možje tako ogorčeni in jezni, da smo jih le s prošnjami zadržali, da niso planili v svoji upravičeni jezi na razgrajače. Cela ptujška okolica, ves ptujski okraj je govoril skozi vse dni o tolovajstvu in vse je bilo ene misli: kaj tacega se ne bo nikdar več zgodilo. Še prosili nas bodo, ako pridemo!

Konfiscirano!

Konfiscirano!

Komaj 15 let star je moral umreti dijak Adamič, že zaradi nežne mladosti se je zasmilil in prikupil vsakomur, kdor ga je šel kropit. V najlepši dobi je zdihnil Rudolf Lunder, potem ko se je z nevesto vračal s plesišča domov. Mrtvemu so vzeli s prsi rožico, katero mu je pripela tja nevesta. Za obema žalujeta prebritko tudi materi.

Pogreb žrtev je bil veličasten. Vse se je zbralo, kar čuti slovensko. Tudi boj med slovenskima strankama je potihnil. Udeležencev pri pogrebu je bilo gotovo 40.000. Iz vseh slovenskih hiš in slovenskih stanovanj so vihrale črne zastave. Gorele so po mestnih ulicah svetilke, zavite v prozorno črnino. Delalo se ni ta popoldan, prodajalne so bile zaprte. Sprevod se je pomikal od štirih do šestih popoldne, da je došel do pokopališča pri Sv. Križu. Resni obrazi tisočih slovenskih mož, in solzne oči slovenskih žena so pričale v globoki žalosti. Pridružujemo se želji, katero je izrekla žalujoča rodbina Adamič v smrtnici: „Da bi kri nedolžnih žrtev ne tekla zastonj!“

Ob odprtem grobu je govoril župan Hribar. Rekel je:

Jasno nebo se razpenja nad nami in solnce pošilja na zemljo vseoživljajoče svoje žarke. Okrog nas pa veje hladen dih smrti. Pred odprtim grobom stojimo, v katerega smo ravnokar položili trupli dveh prezgodaj preminilih bitij.

Solza se nam utrne, ko vidimo zagrebati mrliča, ki je dokončal po življenju, polnem nad in prevar, svoje potovanje po tem svetu. Solza sotrpinstva je to in solza sočutja.

Srce pa nam mora pokati toge in žalosti, ko stojimo ob grobu mrličev, ki nista poznala še britkosti življenja in ne njega prevar, katerima je marveč življenje bilo pisana livada, polna najlepšega cvetja; ob grobu mrličev, ki sta gradove svetle zidala si v oblake. Koliko najlepših nad, ki so napolnjevala nju mladi srca, polagamo z njimi v grob.

Od petnajstletnega mladeniča, tihega in marljivega dijaka, Ivana Adamiča, ljubljenca svojih roditeljev, poslavljam se danes. Blago bitje je bilo to, ki se je prikupilo vsakomur, ki ga je poznal. Iskreno je bil vdan svojima, danes od tuge in žalosti sključenima roditeljema, srčno je ljubil svoje brate in sestre, s pravo

mladeniško vnemo je gorel za svoj rod in dom. In še v trenutku, ko so ga zapuščale življenja moči, izzvenela je zadnja nežna struna njegovega srca v veličasten akord: „Umiram!“ je dihnil predse; „a ne povejte tega moji materi, ker sicer bi tudi ona umrla.“ Kako koristen bi bil ta blagi mladenič mogel postati svoji rodbini, rodnemu mestu, svojemu narodu in državi, da mu ni predčasno ugasnilo življenje!

In Ti, Rudolf Lunder, kaka neizrekljiva, kaka pretresljiva tragika je v Tvoji usodi! Dovršivši učno svojo dobo in postavši se na lastne noge, poiskal si si ravno izvoljenko, da ustanoviš z njo domače svoje ognjišče. Ob roki svoje neveste si šel, od radovednosti gnan, na usodepolni kraj. Kar se sproži puška ter Ti predere mlado srce. V rokah mlade svoje neveste si izdihnil mlado svojo dušo in sirotica, ki si je v svojem srcu že slikala blaženi trenotek, o katerem jo popelješ pred oltar, tone danes v potokih solza ob odprtem Tvojem grobu.

Ali je za njo in za svojce obeh pokojnikov kaj utehe in tolažbe!

O da! Uteha in tolažba njihova bodejo naj solze, ki jih pretaka ob tem dvojnem grobu večtisočglava množica; uteha in tolažba bodi jim globoka žalost, v katero se je zavila vsa slovenska mladina. Uteha in tolažba bodi jim pa tudi zavest, da sta pokojnika po nedolžnem prelila kri ter postala narodna mučenika. Mučeniška kri pa je delala še vedno čudesa. Tudi vajina mučeniška kri, Ivane in Rudolfe! mora jih storiti. In zares, prvi čudež godi se v tem trenutku ob Vajinem grobu. Tukaj sredi ravnega ljubljanskega polja, v očigled gorskih velikanov, ki obkrožajo krasno našo domovino, pod vedrim nebom, s čigar visočin zreta Vidva na nas, polnijo se srca nepregledne množice s svetim ognjem za domovinsko stvar in ustna te množice šepetajo nemo prisego: služiti sveti domovini z vsem žarom in do zadnje kaplje krvi.

Ako Bog da! ni daleč drugi čudež, ki ga stori vajina po nedolžnem prelita kri; čudež bratovskega objema obeh sedaj med sabo nesložnih slovenskih političnih strank.

Vama nedolžnima mučnikoma: večni spomin!

Za njim je govoril deželni poslanec in deželni odbornik dr. Tavčar tako-le:

Pokopali smo Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča! Zadnji je bil še otrok, a ubit je bil v državi, ki ga je rodila, in katerega bi ga bila morala nositi na svojem srcu. Mi jokamo, mi zdihujemo, in pretresa nas krvava zavest, da domovina, da država temu revnemu delavcu, temu ubogemu otroku ni drugega dala kakor prezgodnji grob!

Pa ta grob se še ni zaprl, že ga skušajo onečediti sovražniki našega naroda, ki lažejo, da so nemške puške morale pokati, ker je letelo kamenje, ker se je grozilo z revolucijo! Te sence mi na nesrečna ta groba ne

pustimo pasti! Vsi, kar nas je tu, slovesno pričamo pred Bogom in pred ljudmi, da sta ta dva, ki počivata tu spodaj v slovenski zemlji, krivično pod plaščem zakona zgubila svoje mlado življenje, da sta bila ubita, ne da bi se bila le za las pregrešila proti postavi. Posušile se bodo solze tistih, ki so Rudolfa Lundra ljubili, utihnil bode jok obupanih staršev Ivana Adamiča, ali ta dva groba bodeta še dolgo kričala proti nebu, kričala o tem, kako se je avstrijska uprava v letu, ko smo praznovali šestdesetletnico cesarjevega vladanja, lahko mišljeno in pregrešno igrala s človeškimi življenji.

Zapisano je: prepustite maščevanje Gospodu! Prav, naj jih Gospod kaznuje z vestjo, ki naj jih kakor pisan gad pika vse dni življenja!

Ali nekaj je, česar ne moremo prepustiti nikomur drugemu! Morda se tolažijo, da bo trava prav kmalu zarastla ta dva groba, in da bo kri Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča, ki je prala tlak ljubljanski, pozabljena, kakor škaf izlite vode. Mi prepuščamo sodbo Gospodu, ali vzlic temu pa zahtevamo z vso silo, da da zakon, pod katerega plaščem sta bili ti revi tu spodaj ubiti, popolno zadoščenje za kri, ki je tekla! Ob gomili teh dveh mučnikov bodi povedano, **da ne bomo dopuščali, da bi se po lepi avstrijski navadi potlačila ta grozovita krvološtva.** O komur preiskava izkaže, da je kriv, temu bodi prisojena kazen, naj si je pri tem kdorkoli hoče. V to hočemo delovati. Od Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča pa se poslavljam: Počivajta v miru! **Bila sta prva in zadnja slovenska žrtev nesposobne avstrijske birokracije in razposajenega nemškega vojaštva!**

Nato je govoril še Anton Kristan kot zastopnik socijalne demokracije: Rekel je:

Grobovi tulijo, pred nami se odpirata dva nova sveža prostora, ki se pridružujeta ostalim na tem pokopališču. Grobovi tulijo, a tudi naša srca tulijo nad krivico in se krivijo v ogorčenju nad nečuvenim divjanjem, ki ga je zakrivila avstrijska birokracija. Komaj smo Slovenci pokazali v preteklih dneh prav malo, da živimo, že je nastopila z vso besnostjo proti nam divjaška soldateska. Človeku kipi srce, če se spominja na te bestijalnosti, a nekaj je gotovo: slovenski narod mora popraviti to, kar je avstrijska birokracija zagrešila, popraviti mora to s solidnim vsestranskim delom. Socijalna demokracija se je danes udeležila pogreba nedolžnih žrtev, da pokaže s tem svojo solidarnost s slovenskim narodom, udeležila se ga je pa tudi polnoštevilno, da na ta način protestira proti militarizmu. Ohraniti pa moramo tudi v tem razburjenju trezno kri in napeti vse svoje sile, da bomo kmalu živeli v državi, ki bo v resnici socijalna in demokratska.

Nato so se zastave, ki so bile vse pri grobu, poklonile nad grobovoma, dajoč njunima prebivalcema zadnji pozdrav. Tudi tisoči množice so se prišli posloviti od nju, vrgši peščico prsti na njuni krsti, ki sta bili v par trenutkih vsi zasuti.

Plakamo ob vajinih grobovih, Rudolf Lunder in Ivan Adamič! Prelila sta kri za slovensko domovino! Dala sta življenje za slovenski rod! Bodita uverjena, da rodi vajina kri milijonski sad! Kadar bo branil Slovenec svoj rod, svojo zemljo, spominjal se bo vselej, da sta bila naša narodna mučenika vidva

Rudolf Lunder in Ivan Adamič.

Počivajta v miru v zemlji slovenski, kateri sta žrtvovala največjo dragocenost na svetu, življenje!

Politične vesti.

Češki deželni zbor je imel v torek, 15. t. m. prvo sejo. V otvoritvenem govoru je namestnik povdarjal, da more biti delovanje deželnega zbora le tedaj, ako ga preveva duh miru. Vlada stoji „nepremično“ na stališču nepristranosti in pravičnosti ter ne bo opustila nobene prilike, da bi ne posredovala pomirjevalno v jezikovnem oziru. Poslanec dr. Kramar podaja deželnemu zboru predlog, naj se izvoli komisija 27 članov, ki naj izdela poklonstveno addresso povodom cesarjevega jubileja. V addresso se morajo sprejeti tudi politične, gospodarske in kulturne zahteve češkega naroda. — Zveza nemških strank si je izvolila za predsednika dr. Eppingerja, veleposestniška kurija bivšega deželnega maršala kneza Lobkovitza. — Ker so se nemške stranke združile v skupno zvezo, nameravajo se tudi češki klubi združiti v enoten klub.

Madžarizovanje Reke. „Novi list“ piše, da je poklical inšpektor kr. ogrskih državnih železnic v Reki v nedeljo železniške delavce in jim prebral odlok trgovskega ministra, po katerem si morajo delavci, ki niso še ogrski državljani, pridobiti ogrsko državljansko pravico tekom treh mesecev. Kdor ne zna ogrskega jezika, se ga mora naučiti tekom šestih mesecev, če ne izgubi službo.

Na Hrvatskem so zopet začeli zapirati „zarotnike“. Spravili so se nad nekatere srbske učitelje. V zadregi so, ker nimajo pametnih dokazov, pa bi si z zapiranjem radi pomagali.

Dopisi.

Iz Žirov. 20. septembra je bil tukaj škof Jeglič; govoril je v cerkvi jako vneto, pobijal je moderno svetovno naziranje in „Svobodno misel“, par zvezkov „Sv. misli“ je imel celo na leci pri sebi. Tudi Sokole je prijemal. No, odvrnil ni nobenega. Njegovih prištevcev pa ni bilo potreba tako temeljito prepričevati.

Rekel je, da bi prišel, če treba, tudi v „Sokolski dom“ se pogovarjat in srčno nas bo veselilo, ako pride, se bomo saj kaj temeljitega pomenili. Slušatelj.

Iz Žirov. Imeli smo slovesno otvoritev „Sokolskega doma“, ki je nad vse krasno uspela. Povsem primerno takemu vzvišenemu namenu kot je „Sokolski dom“, v kojem se bomo vzgojevali, izobraževali, duševno in telesno. V kratkem se prično v domu predavanja vsako nedeljo popoldne. Predavali bodo vrli gg. profesorji mestne realke v Idriji, ki so jako uneti za izobrazbo in povzdigo preprostega ljudstva. Razpravljala se bodo razna novodobna znanstvena vprašanja, ki so zlasti v sedanjem času potrebna za razumne in misleče ljudi. Podrobno še poročamo. Nazadnjaki kar sikajo jeze in ščujejo ljudstvo proti vsemu, kar ima služiti pravemu napredku. Toda v vsakem boju je treba poguma, zdrav in življenja poln človek vrne klobuto kakoršnokoli, ki mu jo priloži nasprotnik. Slišati se mora tudi v „Sokolskem domu“ svobodna beseda; prižgati se mora luč prosvete, ki osvetli resnico. „Proč s prevarami in lažmi!“ To mora postati naš bojni klic. Šola naša je za nas premajhna, sezidati smo jo morali sami, — kar nam ne da država in dežela, priboriti si moramo sami. Tako je govoril vrli naš prvoboritelj g. jurist Jan. Kavčič ob priliki slovesne otvoritve „Sok. doma“. V „Sokolski dom“ k predavanjem vabimo vse prijatelje prosvete in resnice. Tudi gospod kaplan naj pride, da se bomo bolj temeljito pomenili o vsem.

Domače vesti.

Zaplemba. „Notranjec“ je bil pretekli teden po ljubljanskem državnem pravdniku zaplenjen. Konfiskacija se je izvršila proti večeru, tako da je bilo nemogoče prirediti novo izdajo. Z novo izdajo bi pa bili bore malo naročnikom ustregli, ker je bilo zaplenjenih poleg uvodnika še 12 notic. Popisovali smo dogodke v Ljubljani in tudi nasvetovali, kako naj Notranjci odgovorimo nasprotniku.

Konfiscirano!

Prošnja gospodu „Hansu“. Vaša gospa trdi, da ji sokoli, če gredo mimo hiše, zasmrade sobe. Ker

Ljubljanski veteranci so sklenili, da upeljejo slovensko poveljevanje. Celo v teh krogih se je začelo svitati!

Konfiscirano!

Iz Zagorja na Pivki. Srčno sožalujemo, ker je umrl dne 19. t. m. na svojem posestvu g. Josip Primc, vulgo Maslo v 75. letu po dolgi mučni bolezni, znan širom Kranjske, Primorske in Štajerske kot mož pošteni. Ranjki je bil Slovenec plemenitega značaja, naprednega mišljenja in blagega srca. Malo se rodi mož, koji bi imeli toliko dobrih lastnosti združenih, kakoršne so bile ranjkemu prirodne. Njegova beseda je bila vselej možata, prikupljiva, dobra in kavalirski je bil njegov osebni nastop. Svoje dni se je pečal s konjerejo. Slovel je tudi kot zmagalec v igrah in splošen ljudski govor je bil, da baje lahko dobi pri vsaki igri, ako je le hotel. Njegovo blago srce bode marsikateri sovaščan pogrešal. Pivški siromaki so izgubili ob enem svojega dobrotnika. Nihče ni odšel nepotolažen iz njegove hiše. Kako veliko spoštovanje je mož užival, pokazali so vsakdanji obiski znancev in prijateljev v času njegove bolezni in lep pogrebni spreved je pričal njegove priljubljenosti. V svoji bolezni je večkrat dejal: „Ne trudite se preveč za me, čas moj je pošel in ure mojega življenja so štete.“ Svojem in vsem onim, kateri so tesneje z njim občevali, pa ostane velespoštovani rajnik v neizbrisnem spominu. Pred hišo in na pokopališču so blagemu rajniku zapeli domači pevci, katere je vodil gosp. nadučitelj Horvat, v srce segajoči žalostinki. Bodi mu zemljica lahka!

Iz Št. Petra na Krasu. Gospod J. Črne c. kr. poštni oskrbnik je izročil 11 K g. blagajniku podružnice sv. Cirila in Metoda, kateri znesek je nabral pri pečenem jancu na prostem, odbor tukajšne čitalnice od dohodkov zabavnega večera 10 K, kateri znesek 21 K je blagajnik takoj vsled sklepa občnega zbora vložil v tukajšnjo kmetsko posojilnico in hranilnico v korist glavne družbe sv. Cirila in Metoda.

Vipavsko pevsko društvo nameravalo je prirediti dne 27. t. m. dramatično predstavo z igro in petjem, sedaj smo jo pa preložili na prihodnjo nedeljo v znak sožalja v Ljubljani padlih žrtev. Igrali bodo „Cigane“.

Iz Črnega vrha nad Idrijo. Po drugih šolah se je pričel šolski pouk, le pri nas stoji učilnica še prazna. „Slovenec“ je poročal, da je v Črnem vrhu šolski štrajk radi nadučitelja Silvestra. Dopis ne odgovarja popolni resnici. Otroke noče pošiljati v šolo le nekaj staršev, večina bi jih pa prav rada pošiljala. Štrajka le župnik, ki noče dati nadučitelju, kot članu krajnega šolskega sveta in voditelju šolske matice v prepis šolskih otrok. Štrajka pa tudi predsednik, ki z župnikom vred seveda nima zakonskih šolodnih otrok in mu je vsejedno, če se šola prične ali ne. Večina Črnovršcev bi rada videla, da se šola začne. V ponedeljek 21. t. m. je že tudi prišlo v šolo okrog 50 otrok, a predsednik krajnega šolskega sveta in član Žigon sta jih siloma odpravila domov. — Zahtevamo, da se pouk pod vodstvom nadučitelja Silvestra takoj prične.

V slovensko meščansko šolo v Postojni je vstopilo pričetkom tekočega šolskega leta 78 učencev, in sicer v 1. razred 35, v 2. razred 23 in v 3. razred 20 učencev. Na zavodu bodo poučevali kot neobvezna predmeta tudi gosli in francoščino. Od poklicanih činiteljev pričakujemo, da priklopijo šoli še 4. razred, oziroma trgovski nadaljevalni tečaj.

Hranilnica in posojilnica na Dobračevi krepko napreduje. Dne 20. septembra 1908 vršil se je občni zbor, ki je izkazal za naše razmere v prvem polletju obstanka precej velik promet, 210.000 kron. V kratkem je upati, da se še znatno pomnoži. Želeti je le, da bi se ta zavod, ki je povsem v naprednih rokah, udomačil in, da bi se ga vsi udeleževali v denarnih zadevah. Žalostno je dejstvo, da so tudi nekateri naši pristaši tako nerodni, da rajši podpirajo tuje, celo nemške nasprotne zavode, kakor, da bi privoščil dobiček domačemu kraju. Trebalo bi malo več krepke volje in tudi malo prave vzajemnosti, pa bi vse uspevalo.

Kmet.

Konfiscirano!

bog nezmožne, samo, da so voljna orodja v rokah naše slavne vlade. To so torej tisti trije faktorji, ki prete uničiti naš narod, naš jezik — naše vse. Prešeren, kdaj se bodo vendar uresničile tvoje preroške besede: „Vremena Kranjcem bodo se zjasnila?“ Pretekla so že desetletja in desetletja.

Konfiscirano!

Narodno gospodarstvo.

Na jubilejno sadno in grozdno razstavo! V soboto 3. oktobra se otvori sadna in grozdna razstava na Grmu. — Ta razstava, ki bo trajala 3 dni, ima važen pomen za napredek naše sadjereje in še posebej za razvoj naše sadne trgovine. Razstavljeno sadje se bo prodajalo na drobno in na debelo. Opozorimo na to zlasti vse sadne trgovce, pa tudi vse druge interese, ki želijo kupiti kaj sadja za zimo. Razstava je poučna in kaže našim sadjerejcem, kako je treba dandanes namizno sadje pravilno vkladati in razpošiljati, da se ustreže vsem zahtevam sadne trgovine. Na razstavi bo videti sadje vloženo v zabojčke, košare, večje in manjše zaboje in v sadne sodčke. Na razstavi se bomo prepričali, za koliko smo v sadjereji napredovali v zadnjih 20 letih, dalje, kako se sponašajo novo priporočene sadne vrste in koliko so vredne za povzdigo dolenjskega sadjarstva. Da se to vprašanje pojasni na vse strani, se priredi povodom razstave tudi sadjarski tečaj, ki se vrši v nedeljo 4. oktobra in pri katerem se bo obravnavalo tudi o vprašanju, kako bi bilo združnim potom izkoriščati in prodajati sadje. Kmetijska podružnica je storila vse, da bo raz-

stava ustregla svojemu namenu. Sedaj je na nas ležeče, da jo pridno obiskujemo in da pokupimo razstavljeno sadje in grozdje. Želeti je pa tudi mnogoštevilne udeležbe pri sadjarskem tečaju!

Delitve premij za govejo živino v Postojni dne 12. oktobra t. l. C. kr. kmetijska družba kranjska bo delila v pondeljek dne 12. oktobra 36 premij za lepo živino čistokrvne simondolske pasme ali za križance te pasme. V razstavo se bodo pripuščali: biki od $\frac{1}{2}$ do 3 leta stari, breje telice, ki so najmanj 2 leti stare in molzne krave, ki so imele k večjemu 5 telet. Za biki je določenih 12 premij in sicer: ena 75, ena 50, ena 40, ena 30, tri po 20 in pet po 10 kron. Za krave 12 premij in sicer: ena 50, ena 40, ena 30, tri po 20 in šest po 10 kron. Za breje telice 12 premij in sicer: ena 50, ena 40, ena 30, tri po 20 in šest po 10 kron. Vsak, ki pripelje živino k premovanju, mora prinesiti seboj živinski potni list. Do devetih dopoldne mora biti vsa živina na prostoru, določenem za razstavo. Premovalo se bo le ono goved, ki je že najmanj pol leta v posesti onega gospodarja, ki jo razstavi. To mora dotičnik dokazati s potrdilom svojega županstva. Ker je premovanje namenjeno za celo Notranjsko in ima v prvi vrsti namen, da se razvidi uspeh in napredek naše govedoreje, zato pozivljamo vse zavedne živinorejce, da se premovanja gotovo udeležijo. Vsak naj v svojem kraju deluje na to, da ženo kmetovalci svojo lepšo goved 12. oktobra v Postojno k premovanju.

Občinska hranilnica v Postojni izkazuje koncem meseca sept. 1908 naslednji promet in bilanco:

Denarni promet:

Sprejemki	508.661 K 49 h
Izdatki	508.249 „ 72 „
Denarnega prometa je bilo skupno .	1.016.911 K 21 h

Račun hranilnih vlog:

Stanje začetkom leta	33.602 K 71 h
vloženo	311.759 „ 73 „
	345.362 K 44 h
dvignjeno	54.968 „ 01 h
Stanje hranilnih vlog	290.394 K 43 h

Račun posojil:

Stanje začetkom leta	11.065 K 40 h
izplačana posojila	190.312 „ 02 „
	201.377 K 42 h
vrnjena posojila	5.349 „ 40 „
Stanje posojil	196.028 K 02 h
Račun reeskompta	33.000 K — h

Račun začasno naloženega denarja:

Stanje začetkom leta	22.965 K 58 h
naloženo	260.754 „ 44 „
	283.720 K 02 h
dvignjeno	151.260 „ — „
Stanje naloženega denarja	132.460 K 02 h

Ravnateljstvo.

Občinska hranilnica v Postojni

ki je pričela poslovati 1. oktobra 1907 krepko napreduje in razvija svoje delovanje. Izkaz o nje prometu in bilančnem stanju, ki ga na drugi strani objavljamo, nam potrjuje, da je bila ustanovitev takega denarnega zavoda že zdavno potrebna.

Ravno jedno leto je, odkar občinska hranilnica posluje in je napravila že nad eden milijon denarnega prometa; hranilne vloge pa so narasle že skoro nad 300.000 kron.

Občinska hranilnica je pupilarno varen denarni zavod. Za varnost vlog jamči občina Postojnska z vsim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da je varnost popolna, potrjuje zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi c. kr. sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Hranilne knjižice od drugih denarnih zavodov se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje. Hranilne vloge se obrestujejo po $4\frac{1}{4}\%$ (pri vseh drugih enakih zavodih pa samo po 4%).

Obresti pa se polletno h kapitalu pripišejo.

Posojuje se proti 5% obrestim in 1% amortizovanjem tako, da je ves dolg v 36 letih popolnoma poplačan.

Občinska hranilnica Postojnska ima namen iz čistega dobička podpirati dobrodelne in občekoristne naprave celega političnega okraja, zato je tudi dolžnost vlagateljev celega političnega okraja, da tak zavod s hranilnimi vlogami podpirajo.

V kratkem času bi potem imela Notranjska močan pupilarno varen denarni zavod, kateri bi bil vsem Notranjcem gotovo v splošno korist.

Konfiscirano!

Konfiscirano!

Poslano.*)

Planina pri Vipavi. Domoljubov dopisnik, mož brez srca in vesti, ki bi rad imel Planino v žepu, a jo pred svetom razkričuje kot najslabšo vas, se je kakor tiger, radi v 37. števil. „Notranjca“ obelodanjenih člankov zadril v me, žugajoč me z ognjem in žveplom uničiti. Vse ono, kar on od zore do mraka v občini počenja, očita meni v 39. števil. „Domoljuba“. Kakor cestni paglavec se zaganja v me, a če misli, da se bom jaz ž njim po časopisih prekljal, se krvavo moti. Le radi javnosti rečem dve, tri. Pošteni dopisnik v 39. števil. „Domoljuba“ me v svoji razgreti domišljiji pošilja na Goriško ter med drugim predbaciva dejanja, ki jih je zmožna le taka plemenita duša kakor je on, zato čestitam vsem onim okolo katerih se dnevno valja in zbira kvante gledajoč, kako bi pošteno občino osramotil ter bližnjemu škodoval. Dobro, jaz grem na Goriško, a pojdiva skupaj, da se kaj prijateljskega zmeniva. Brate! Predno se to zgodi, in ker vem, da se vruga zgolj le z resnico „pana“, bodi tebi dnevnemu hujskaču na vsa usta povedano, da je gola in sveta resnica, da nisem imel jaz z dotičnimi članki ničesar skupnega, torej tudi pisec le-teh nisem, kar blagovoli tudi slavno uredništvo „Notranjca“ potrditi, da dobi človekoljub zato zaslužen lekcijo, ker še baje počenega groša ne plačuje niti za moj, niti za dobrobit učiteljstva samega, a kljub temu se čuti poklicanega ljudstvo brez potrebe dražiti ter ščuvati takorekoč brata zoper brata in mirno življenje — kaliti. Prijatelj z žolčom li-ne, da namen posvečuje sredstva, kaj? Ves tvoj dopis je podla denunciacija proti meni, ki se ne zavedam, da bi komu krivico, kakor ti delal, ki si volk v ovčji obleki, a rečem ti, če hočeš z mano po krivem opravka imeti, pridi le z imenom na dan, da se bratovsko pomeniva in zagotovo ti skomine, ker meni ni volja s tabo prepirati se, preidejo še kedaj ljudi po „Domoljubu“ in „Slovenu“ blatiti. Ako se ne zglesiš, ostaneš falot, ki med Planinci zgago delaš. Torej!

Ivan Vuga

nadučitelj.

Za kratek čas.

A: Kdo je srečnejši; oni, ki ima 7 hčera, ali oni ki ima 200.000 K premoženja? B: Oni, ki ima premoženje, hoče vedno več imeti in se boji, da bi ga kdo ne okradel, medtem ko se očetu sedmih hčera ni potreba tega bati.

Na lokalni železnici. Glej, glej, dragi prijatelj, ta železnica je pa res dobro izpeljana. Ves čas skoro pelje ob potu. Če se ti morebiti mudi, lahko stopiš na cesto in greš naprej.

*) Za to poslano smo odgovorni le, kolikor veva zakon. Mi smo za to, da polemike v tem času prenehajo. Potrdimo pa, da g. Vuga ni pisec tistih člankov.

Gospa: Dajte mi zobno krtačico. Prodajalec:
Kakšno pa izvolite, bolj veliko ali bolj majhno. Gospa:
Kar dajte bolj veliko, imam namreč 8 otrok.

Listnica upravištva.

Prosimo, da ne pozabite vposlati zaostale naročnine!

Loterijske številke.

Trst, 27. septembra	14	63	85	37	47
Prag, 30. septembra	6	17	21	36	32

Pivčana

domači pivški mošt iz lastnega vinograda
točil bodem od 1—31. oktobra v lastni hiši, ter se slav-
nemu občinstvu najtopleje priporočam

A. DOMICELJ

Zagorje — Št. Peter ob Pivki.

300 tisoč

lepih, triletnih, smrekovih sadik
ima na prodaj

Krajni šolski svet v Postojni.

Sprejme se takoj

trgovski vajenec

kateri je ljudsko, oziroma meščansko šolo z dobrim
uspehom dovršil.

LUDOVIK DITRICH

trgovina z mešanim blagom in pekarija.

Svoji k svojim!

Priporoča se častitemu občinstvu pri
nakupovanju

jesenskega in zimskega blaga
za ženske in moške obleke
ter drugih potrebščin

slovenska trgovina

pri 'Češniku'
Ljubljana

Stritarjeve ulice o Lingarjeve ulice

Postrežba strogo poštena. Cene najnižje.

Želodčne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do
jedi, krepe želodec, olajšujejo že-
lodčne bolečine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Želodčni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zobna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam,
kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v.
priporoča

lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
dopoludne.

□ □ □

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne
dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji
najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osobni kredit po 6% .

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**,
posojila se izplačujejo le ob **petkih**.